

Krzysztof Tunia

Krzyż, gm. Czarnocin, woj. kieleckie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 20, 27

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stan zachowania przebadanej jednostki był bardzo zły. Skala w tym rejonie okazała się silnie spękana. Ociosy po odsłonięciu i wysuszeniu osypywały się mimo stosowania doraźnych środków konserwacyjnych /indeksji mleczkiem cementowym/. Wpłynęło to na decyzję o zasypaniu wyeksploatowanego szybu. Jego ewentualna ekspozycja będzie możliwa dopiero po opracowaniu przez specjalistów odpowiednich metod zabezpieczających.

Drugim obiektem badanym w 1986 r. były podziemne wyrobiska najgłębszego z dotychczas rozpoznanych /ponad 8 m/ szybu nr 7-610. Odczyszczono 1 krocik, jednostronnie licowany odcinek komunikacyjny w północno-wschodniej części jednostki i natrafiono na długi, niezagruzowany chodnik w części południowo-wschodniej zakończony przodkiem górniczym. Ponadto wykonano przecinkę w hałdach gruzu pomiędzy chodnikami odkrytymi w 1985 r. w celu rozpoznania styku frontów robót i dookólną obwodnicę wokół szybu, co umożliwiło penetrację południowej części badanego systemu eksploatacyjnego.

W wyniku podziemnych prac archeologicznych uzyskano 247 kg materiału krzemennego, głównie popękanych, naturalnych fragmentów konkretek, 54 krzemienne i kamiennie narzędzia górnicze oraz 50 odłupków odłitych przy sprawdzaniu jakości surowca bezpośrednio pod ziemią. W trakcie badań wyrobisk szybu nr 7-610 przeprowadzono pod kierunkiem mgr. inż. Grzegorza Kamińskiego pomiary specjalistyczne i eksperymenty dotyczące wentylacji podziemi, analizę składu gazów, w wyniku czego rozwiązano istotny dla przebiegu eksploatacji aspekt organizacji robót i pochodzenie niejasnych do tej pory śladów intensywnych okopień na stropach. Obecnie trwają prace nad koncepcją ekspozycji ww. wyrobisk.

Trzecim obiektem badanym w 1988 r. był las krasowy w pobliżu pola górniczego, tzw. "Kał Cebuli". W tym rejonie m. in. Stefan Krakowski lokalizował obozowiska górników krzemionkowych. Wykonane sondacje /20 x 1 m, 4 x 4 m/ w pełni potwierdziły te założenia oparte na materiałach powierzchniowych. W wyniku prac wykopaliskowych natrafiono na pojedyncze narzędzia metaliczne, elementy wczesnoneolityczne, w tym 1 rdzeń wódnicy z krzemienia pastastego /zebranego z powierzchni/ i formy, które można wiązać z kulturą pucharów lekkołatych /17 fr., ceramiki, naczynia czworobocznych siekier z wykańczającym retuszem powierzchniowym/. Zlokalizowano również bliżej na razie nieokreślone ślady obiektu, być może mieszkalnego. Rozszerzenie badań w 1987 r. pozwoli najprawdopodobniej na wyjaśnienie ich charakteru.

Zabytki znajdują się w magazynach w Krzemionkach i PMA w Warszawie.

Prace będą kontynuowane.

KRZYŻ, gm. Czarnocin
woj. kielecki
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Małopolski
Pracownia Archeologiczna
w Igoloni

Badania prowadził mgr Krzysztof Tunia. Pierwszy sezon badań.
Cmentarzysko grupy krakowsko-sandomierskiej kultury ceramiki sznurowej.

W trakcie ratowniczych wykopalisk zbadano pozostałości 2 grobów niszowych kultury ceramiki sznurowej /grupa krakowsko-sandomierska/, na które natrafiono w obrębie wkopów pod fundamenty.

Z grobu nr 1 pozyskano naczynie oraz fragmenty szkieletu. Podczas eksploracji grobu nr 2 wydobyto część ?? wyposażenia - kilka krzemiennych grotów strzał i odłupków, amforę, siekierę krzemienią oraz topór kamienny. Znalezione w nim też niepełne szczątki ludzkie.

Materiały złożono w Pracowni Archeologicznej IHKM PAN w Igoloni.

Badania będą kontynuowane.

LANCUT
woj. rzeszowski
Stanowisko 3

Muzeum Okręgowe
w Rzeszowie

Badania prowadziła mgr Aleksandra Gruszczyńska. Finansowało
Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Piąty sezon badań. Osada kultury
ceramiki wstęgowej rytej.

Ratownicze wykopaliska prowadzono na osadzie położonej na lessowym wzniesieniu, nad rzeczką Mikośką, w północnej części miasta. Założono 14 wykopów sondazowych. Przebadano powierzchnię 237 m². W wykopach wysuniętych najdalej w stronę północno-wschodnią osady, nie stwierdzono występowania żadnego materiału zabytkowego. W pozostałych wykopach odkryto 4 jamy /3 z nich wyeksploatowano częściowo/.

Materiał zabytkowy stanowią fr. naczyń oraz zabytki krzemienne zaliczane do kultury ceramiki wstęgowej rytej, jak również do grupy ceramiki lubelsko-wolyńskiej /odkryte w tym roku po raz pierwszy/.